లక్షకొక మామిడి మొక్క!

వసుంధర

అతనెవరో నాకు నిజంగా తెలియదు. అందుకే అతను నన్ను పలకరించగానే ఆశ్చర్యపడ్డాను. అందులోనూ అతని పలకరింపు సామాన్యమైనది కాదు.

"నమస్కారం శివరావుగారూ!" అంటూ పలకరించాడతను.

నేనెరుగని మనిషి నన్ను పేరుతో పలకరించడం ఆఫీసులో అప్పుడప్పుడు జరుగుతూంటుంది కానీ యిలా రోడ్డుమీద కూరల మార్కెట్ ప్రాంతంలో జరగడం యిదే మొదలు నాకు.

మొహమాటపడకుండా— "క్షమించాలి-మీరెవరో నాకు తెలియదు-" అనేశాను. అప్పుడతడన్న మాటలు మరింత ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించాయి నాకు.

"గొప్పవారికి అందరూ తెలియరు. కానీ అందరికీ గొప్పవారు తెలుస్తారు. మీబోటి గొప్పవారి పరిచయాన్నాశిస్తున్న నాకు ఆశాభంగం కావించరు కదూ?"

ఇటువంటి మాటలూహించి ఉండకపోవడంవల్ల వెంటనే జవాబుగా ఏమివ్వాలో తోచలేదు. నా గొప్పతనం నన్ను చూడగానే తెలుస్తుంది. ఒకచేతిలో కూరగాయల సంచీ, కొద్దిగా నలిగిన బట్టలు, రేగిన క్రాపింగు, జిడ్డోడుతున్న ముఖం.

"నేను గొప్పవాడినని ఆఖరికి నాక్కూడా తెలియదు' మీరు పొరబడివుంటారు. మీరనుకుంటున్న శివరావుని నేనయుండను" అన్నాను.

"భలేవారండీ—" అంటూ గలగల నవ్వేశాడతను. నవ్వడమయ్యేక నా ఆఫీసూ, ఉద్యోగం వివరాలు చెప్పాడు. అవి విన్న ఆశ్చర్యంనుంచి నేనింకా తేరుకోకుండానే — నా భార్యపేరూ, నేనుంటున్న ఇంటి అడ్రసూ కూడా చెప్పాడు.

"అయితే మీరనుకుంటున్న శివరావుని నేనే. అయితే మీరనుకుంటున్నట్లుగా నేను గొప్పవాణ్ణి మాత్రంకాను" అన్నాడు.

"అలాగనడంలోనే మీ గొప్పతనం తెలుస్తోంది. మీరెందుకు గొప్పవాళ్ళు కామని అనుకుంటున్నారో నాకు తెలియడంలేదు..."

"చూడండి. ఎవరిమటుక్కువాడు నేనే గొప్పవాడినని సంతోషపడవచ్చు. అదేమంత కష్టంకాదు. గొప్పతనానికి సమాజమిచ్చిన కొలబద్దలున్నాయి గదా-డబ్బో, పదవో, ఇతర విధాలైన పేరు ప్రతిష్టలో లేందే మనిషి గొప్పవాడెలాగౌతాడు చెప్పండి!" అన్నాను. వీలైనంత వినయంగా. నన్ను గొప్పవాడన్న మనిషితో దురుసుగా మాట్లాడ్డం నాకిష్టంలేదు.

"అదా మీ సందేహం! అయితే నేను చెప్పేది మీరు వినాల్సిందే— మోతిలాల్ నెహ్రూకు జవహర్‌లాల్ పుట్టినప్పుడూ, జవహర్‌కు ఇందిర పుట్టినప్పుడూ వాళ్ళు గొప్పవాళ్ళవుతారని అంతా అనుకున్నారా లేదా? అందుకు కారణం వారివారి కుటుంబ చరిత్రలు. ఆ విధంగా కొంతమంది గొప్పతనాన్ని వాళ్ళు గొప్పవాళ్ళు కాకుండానే చెప్పవచ్చును..." అన్నాడతను.

"బాగానేవుంది. వాళ్ళు కనీసం గొప్పవాళ్ళ బిడ్డలు' నా కటువంటిది కూడా లేదు" అన్నాను. అన్నాను కానీ అతనిప్పుడు మా తండ్రి తాతల పేర్లు ఏకరువు పెడతాడేమోనని భయంవేసింది.

కానీ అతనలాంటిదేమీ చేయకుండా — "మీరు చెప్పింది నిజమే. కానీ నా ఉదాహరణను మీరు సరిగ్గా అర్థంచేసుకోలేదు. క్రింద అద్దముందనుకోండి. మీ చేతిలో రాయుందనుకోండి. మీరు రాయిని వదిలారనుకోండి. ఆ రాయి సరిగ్గా అద్దంమీదకే వెడుతోందనుకోండి. రాయి మీ చేతిని వదిలీ వదలగానే ఆ అద్దం బద్దలవుతుందని చెప్పవచ్చును. అనగా మనకెదురుగావున్న నిజాలను జాగ్రత్తగా గమనిస్తే—జరగబోయేది ఊహించడం ఏమంత కష్టంకాదు, అవునా?" అన్నాడు.

"అవుననుకోండి. మీ భావమే నాకర్థం కాలేదు..."

"అనుకోడానికేముంది. ఈ క్షణంలో మీరు గొప్పవారు కాకపోవచ్చు. కానీ నా కళ్ళు భవిష్యత్తును చూస్తున్నాయి..." అన్నాడతను.

"అయితే భవిష్యత్తులో నేను గొప్పవాడినౌతున్నానంటారు. అందుకు ఆధారాలు కూడా ఏమైనా

వున్నాయా?"

"లేకపోవడమేమిటి? మీరుంటున్న ఇల్లే అందుకు ఆధారం—"

నేను తెల్లబోయాను. అతను తిన్నగా ఏమీ చెప్పడం లేదనిపించింది. ఇలా రోడ్డుమీద సంభాషణ కొనసాగించడం కంటే అతన్నింటికి తీసుకువెళ్ళడం మంచిదనిపించింది. అతనివల్ల నాకేదైనా అదృష్టం పట్టినా పట్టవచ్చునని నాకు తోచింది.

"క్షమించాలి-ఇంతవరకూ మీ పేరు అడగలేదు..." అన్నాను.

"నా పేరు ధర్మారావు. మీరు అన్యథా భావించకంటే నాకు మీ పరిచయభాగ్యం కావాలి..." అన్నాడతను.

"రండి ఇంటికి వెడదాం—" అన్నాను మొహమాటపడుతూనే.

2

"ఎవరండీ ఆయన!" అంది శ్రీమతి.

నేను బజార్లో మా సంభాషణా సారాంశాన్ని టూకీగా శ్రీమతికి చెప్పి-"ఈయన్నెక్కడైనా చూసిన గుర్తుందా నీకు—నీ పేరు కూడా చెప్పాడీయన—" అన్నాను.

"పేర్లు చెప్పడంలో విచిత్రమేముందండీ-ఏ జనాభా లెక్కల పేర్లో చెప్పి-ఎవరో ఒకరొచ్చి పేరడిగి వెడుతూనే వుంటారు..." అంది శ్రీమతి.

అందుకే శ్రీమతి తెలివితేటలు నన్నాశ్చర్యపరుస్తూంటాయి. నేనాశ్చర్యపడే చాలా విషయాలనామె టూకీగా

తేల్చేసి తీసిపారేస్తూంటుంది. అందుకూడా నేనాశ్చర్య పడినప్పుడు మాత్రం ఆమె సిగ్గుపడుతుంది.

శ్రీమతి ఓసారి ధర్మారావున్న గదిలోకి తొంగిచూసి వచ్చి—"ఆయన్ను నేనెప్పుడూ చూడలేదండీ— ఆయనతో కాస్త జాగ్రత్తగా వ్యవహరించండి. చాలా మంది దొంగలు పెద్దమనుషుల్లా నటించి యిళ్ళలో ప్రవేశిస్తున్నారుట—" అంది.

"మనగురించి చాలా వివరాలు తెలిసిన బాపతులా గున్నాడు. అటువంటి వాడెవ్వడూ మనింటికి దొంగ తనానికి రాడు. అందుకని ఆ భయం లేదునాకు. కానీ మన అదృష్టం గురించి ఏం చెబుతాడో వినాలని వుంది" అన్నాడు.

"పూటభోజనం కోసం కూడా పెద్ద పెద్ద అబద్ధాలు చెప్పేవాళ్ళున్నారీ రోజుల్లో. మీరు మటుక్కు మొహ మాటపడి ఆయన్ను భోజనానికుంచకండి. ఎలాగో ఆ మాటా ఈ మాటా చెప్పి పంపించెయ్యండి."

"కనీసం కాఫీ అయినా కలిపివ్వు—" అన్నాను శ్రీమతితో.

"కాఫీకేం భాగ్యం—" అని వంటింట్లోకి వెళ్ళింది శ్రీమతి. నేను అతనున్న గదిలోకి వెళ్ళాను. నన్ను చూడగానే అతని ముఖం వికసించింది.

"లోపల్నించి రావడానికి మీకాస్త టైము పట్టింది. బహుశా నన్నుగురించి మీ శ్రీమతికి వివరించి వుంటారు. నా కోసం ఆవిణ్ణి శ్రమపెట్టకండి. కాఫీ ఏదైనా చేస్తున్నారో ఏమో, నేను కాఫీ, టీలు తాగను. ముందుగానే చెప్పడం మంచిది" అన్నాడు ధర్మారావు.

"నిజంగా మీరు కాఫీ, టీలు తాగరా?" అన్నాను.

"నిజంగానే" అన్నాడతను.

"ఈ రోజుల్లో కాఫీ, టీలు తాగనివారెవరండీ—" అన్నను ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటిస్తూ.

"నేనున్నాను కదండీ" అని నవ్వాడతను.

వెంటనే—"వసంతా - ఓసారిల్లారా అంటూ కేక" పెట్టాడు.

అతిధిమర్యాద విషయంలో నాకేమీ తెలియదని శ్రీమతి విసుక్కుంటూంటుంది. ఎవరైనా ఏదైనా వద్దంటే ఓహో అని విని ఊరుకోవటం నా అలవాటు. వసంత అభిప్రాయంలో అది క్షమించరాని అపరాధం.

ఇంటికి వచ్చినవాడికి తినడానికో, తాగడానికో ఏదో ఒకటివ్వాలంటుందామె. అలాగని స్వతంత్రించి ఎవరికైనా భోజనానికుండమంటే నన్ను దెబ్బలాడుతుందామె. అతిధిమర్యాద చేయాలి కానీ పొదుపు విషయం మరవ రాదంటుందామె. చాలా అనుభవాల అనంతరం నేను స్వతంత్రించడం మానేసి పూర్తిగా ఆమె సలహామీద ఆధారపడడం నేర్చుకున్నాను.

వసంత వచ్చి "ఏమిటి సంగతి?" అంది.

నేను శ్రీమతిని ధర్మారావుకు పరిచయం చేశాను.

"మీ పేరు తెలుసు. మీ పరిచయభాగ్యం లభించడం కూడా నా అదృష్టం" అన్నాడు ధర్మారావు. అతని మాటలు విని శ్రీమతివైపు చూశాను. పొగడ్తలో లొంగ వద్దని నన్నెన్నోసార్లు హెచ్చరించే వసంత తను మాత్రం ఆ హెచ్చరికను పాటించదు. ఆమె బుగ్గలిప్పుడు కొద్దిగా ఎరుపెక్కాయి.

"ఈయన కాఫీ తాగనంటున్నారు..." అన్నాను.

వసంత ఏదో చెప్పబోయేంతలోగా "కావాలంటే భోజనాన్నికుండమన్నా వుండిపోతాను కానీ కాఫీ విషయంలో నన్ను బలవంత పెట్టవద్దు. నేను ఒకప్పుడు అవి తాగేవాణ్ని. కానీ ఓ కారణంవల్ల అవి మానేశాను. మానేశాక అవంటే నిజంగానే విరక్తి పుట్టింది..." అన్నాడు ధర్మారావు కంగారుగా.

వసంతవైపు కుతూహలంగా చూశాను. ఆమె అప్రయత్నంగానే "అయితే నా వంటరుచి చూసేవెడుదురుగాని" అంది. "వసంతా! ఈ మాత్రం స్వతంత్రం నాకెందుకివ్వవు?" అని మనసులో మాత్రం అనుకుని— "నా మనసులోని మాట వసంత చెప్పింది..." అని పైకి అన్నాను. తెలివిగా మాట్లాడానన్నట్లుగా వసంత నావైపు చూసింది.

"మిమ్మల్ని మొహమాట పెట్టి ఈ పూట మీ ఇంటి భోజనానికి కుదిరాను. అయితే అందుకు మీరు చాలా సంతోషించే క్షణం ముందున్నది. ఇంతకీ నేనెందుకు కాఫీ తాగడం మానేశానో వింటారా?" అన్నాడు ధర్మారావు.

ఇతని వ్యవహారం నాకు అంతుపట్టకుండా వున్నది. ముక్కూ మొహం తెలియనివాడైనప్పటికీ కావలసినవాడిలా ప్రవర్తిస్తూ ఆ అనుభూతి నాకు కలిగిస్తున్నాడు.

"చెప్పండి." అన్నాను ఆసక్తి లేకపోయినా.

"విషప్రయోగ భయం..." అన్నాడు ధర్మారావు.

ఉలిక్కిపడ్డాను. ఎప్పటికప్పుడే అతని మాటలపట్ల ఆసక్తిని కోల్పోతూ తిరిగిపొందడం జరుగుతోంది నా

విషయంలో. శ్రీమతివంక చూశాను. ఆమె కూడా ఆశ్చర్యంలో వుంది.

"చెప్పండి!" అన్నాను మళ్ళీ.

"నా ప్రాణం ప్రమాదంలో వుంది_ గత అయిదారు సంవత్సరాలుగా నేను తాగే కాఫీలో విషం కలుప బడినా అదృష్టవశాత్తూ ఆ కాఫీ నేను తాగలేదు. అప్పట్నించీ ఈ పానీయసేవనం మానుకున్నాను. మీబోంట్ల ఇంటిలో ప్రమాదం వుండదు. కానీ యీ అలవాటుండడంవల్ల ఎక్కడో అక్కడ పప్పులో కాలేయగలను..."

"మీకు విషప్రయోగం చేసేవారెవరు?"

"అది చెబితే విషప్రయోగం అవసరం లేకుండానే చస్తాను. నా కబుర్లకేంగానీ మీరు వెళ్ళి వంటప్రయత్నం చేయండి. నాకు చాలా ఆకలిగా వుంది__" అన్నాడు ధర్మారావు.

ధర్మారావు చెప్పిన పద్ధతి చాలా చనువుగా వుంది వసంత ఏమీ అనకోకుండానే లోపలకు వెళ్ళిందని మొహం చూసి తెలుసుకున్నాను.

వసంత వెళ్ళగానే ధర్మారావు నా వంక తిరిగి__ "నా వ్యవహారం డొంకతిరుగుడుగా వున్నదని మీరనుకో వచ్చు. కానీ ప్రస్తుతం నేనున్న పరిస్థితుల్లో అది తప్పడం లేదు. నా అదృష్టం మీ అదృష్టంలో ముడివడి వుంది. ఒకసారి మీ పెరట్లోకి వెడదామా?" అన్నాడు.

"పదండి" అన్నాను.

ఇద్దరం పెరట్లోకి వెళ్ళాం. వెళ్ళేముందు నేను అక్కడ

దీపం వేశాను.

ధర్మారావు పరీక్షగా దొడ్డిని చూస్తున్నాడు.

మా దొడ్డి మరీ అంత విశాలమైనది కాదు. రెండు మామిడి చెట్లున్నాయి. ఒక గోడవార గులాబి మొక్కలూ మరో గోడవార గోంగూర వేశాం.

"అదే దొడ్డి ఏం మారలేదు..." అనుకున్నాడు ధర్మారావు-కాస్త పైకి వినబడేలా.

అది నా లోని లోపమో, ధర్మారావులోని విశేషమో తెలియదు కానీ ఈ పూట ధర్మారావు నన్ను బాగా ఆశ్చర్యపరిచేస్తున్నాడు.

"ఈ దొడ్డి మీకు తెలుసా?" అన్నాను.

"ఎనిమిదేళ్ళ క్రితం ఆ రెండు మామిడిచెట్లూ నా చేత్తో స్వయంగా నాటాను..." అన్నాడు ధర్మారావు.

నాలుగేళ్ళ క్రితం నేనాయిల్లు కొన్నాను. నాకు తెలిసినంతవరకూ ధర్మారావు కాయింటిలో సంబంధ ముండడానికి వీల్లేదు.

ఆ యిల్లు వ్యాపారంలో పేరెన్నికగన్న భగవంత రావుగారిది. అందులో ఆయన బంధువులుండేవారు. ఓ సుముహూర్తాన భగవంతరావుగారా యిల్లు అమ్మి వేయాలని తీర్మానించుకున్నారు. నేనా యిల్లు కొనుక్కున్నాను. రెండు విధాలుగా యిల్లు నన్ను ఆకర్షించింది. ఒకటి నా చేతిలో సిద్ధంగా డబ్బుండడం. రెండు నలభైవేలైనా ఖరీదుచేసే ఆ ఇల్లు పదహారువేలకు భగవంతరావుగారమ్మడం.

ఇల్లమ్మేటప్పుడు భగవంతరావుగారు నాకోమాట చెప్పారు. ఆ దొడ్లోని రెండు మామిడి చెట్లూ ఆయనకు

చాలా ముఖ్యమైనవట. కొన్ని సెంటిమెంటల్ కారణాల వల్ల ఆ ఇల్లు ఆయన తక్కువ ధరకు పరాయివాళ్ళకు అమ్ముతున్నానన్నాడు. ఏ పరిస్థితిల్లోనూ ఆ మామిడిచెట్ల జోలికి వెళ్ళవద్దని ఆయన కోరాడు. అలాచేసే పక్షంలో తనకుగానీ తన కుటుంబం వారికిగానీ తెలియజేయ వలసిం దని ఆయన కోరాడు.

ఇల్లు చౌకగావస్తున్న కారణంగా ఆ షరతుకు అంగీక రించాను. ఆ షరతు నోటిమాటగానే తప్ప వ్రాత మూలకంగా లేదు. ఆ మామిడి చెట్లలో ఒకటి ఆవకాయ కాయని, రెండోది పళ్ళ చెట్టు.

భగవంతరావుగారు భద్రంగా చూడాలని చెప్పిన ఆ మామిడి మొక్కలు ధర్మారావు ఎలా నాటాడో నాకు ఆశ్చర్యంగానే వుంది. అందుకే—"నాకు తెలిసి నంతవరకూ ఈ యిల్లు నేను కొనకముందు భగవంతరావు గారిది" అన్నాను.

"అవును. నాకు తెలిసినంతవరకూ కూడా అదే నిజం. అయితే నేను చెబుతున్నది మామిడి మొక్కల గురించి. అవి నేనే నాటాను."

"ధర్మారావునడిగి ఆ మామిడి మొక్కల రహస్యం తెలుకోవాలనిపించింది. భగవంతరావుగారు నన్నా మామిడి మొక్కలు గురించి ప్రత్యేకంగా హెచ్చరిం చారు. అదే మామిడి మొక్కలను తను స్వయంగా నాటానంటున్నాడు ధర్మారావు—ఏమైనా ప్రత్యేకత ఉందా—ఈ మామిడి చెట్లలో" అనడిగాను.

"ఉంది. మీ యొక్క, నా యొక్క అదృష్టం— ఈ మామిడిచెట్ల మీదనే ఆధారపడివుంది" అన్నాడు

ధర్మారావు.

“వివరంగా చెప్పండి” అన్నాను.

“ఏమీ లేదు. మీరు భగవంతరావుగారిని కలుసుకోండి. ఈ మామిడి మొక్కలున్న స్థానంలో యాభై అడుగుల లోతున గోతులు తీయించాలని అనుకుంటున్నట్లు చెప్పండి. అందుకు ఆయన అనుమతి అడగండి. ఎన్ని ప్రశ్నలు వేసినా ఈ ఆలోచన మీ బుద్ధికి తోచినట్లే వుండాలి కానీ—నా పేరు బయటకు రాకూడదు” అన్నాడు ధర్మారావు.

“మాట్లాడడంలో నా తెలివితేటలు చెప్పుకోదగ్గవి కావు. ఒకవేళ మీ పేరు చెప్పవలసి వస్తే...”

“మీరూ, నేనూ కూడా పైలోకానికి వెళ్ళిపోవచ్చు” అన్నాడు ధర్మారావు.

నాకు నోటమాట రాలేదు. ఏదో అడుగుదామనుకుంటూండగా శ్రీమతి పిలుపు వినబడింది— “వంటైపోయినట్లే—కాళ్ళు కడుక్కుని భోజనానికి లేవచ్చు...”

3

భోజనాలయేక మేము ముగ్గురం కూర్చుని మాట్లాడుకున్నాం.

భగవంతరావుగారితో వెళ్ళి మాట్లాడవలసినవాణ్ణి నేనే అయినప్పటికీ సంభాషణ అంతా శ్రీమతికీ, ధర్మారావుకూ మధ్యనే యెక్కువగా జరిగింది. శ్రీమతి అడిగిన ప్రశ్న లన్నింటికీ ధర్మారావు సమాధానమివ్వలేదు. అతను నాకు చెప్పిన మాటల సారాంశమిది.

నేను వెళ్ళి భగవంతురావును కలుసుకుని నేను తీయించదల్చుకున్న గోతుల సంగతి చెప్పాలి. ఎందుకని

ఆయన అడిగితే కారణం చెప్పకుండా తప్పించుకోవాలి. నా కేవిధమైన అదృష్టం కలిసివచ్చినా అందులో సగం వాటా ధర్మారావుకివ్వాలి.

"ఇందులో యేమీ ప్రమాదం లేదా?" అనడిగింది శ్రీమతి.

"నా పేరు బయటకు రానంతవరకూ ఏ విధమైన ప్రమాదమూ లేదు—" అన్నాడు ధర్మారావు.

"ఈ పని మేము చేయకపోతే—"

"కొన్ని లక్షలు నష్టపోతారు..." అన్నాడు ధర్మారావు.

ఉలిక్కి పడింది శ్రీమతి. లక్షలు అన్న పదం విని ఆమె కళ్ళు మెరిశాయి. నా కళ్ళూ మెరిసే ఉంటాయి కానీ నేను శ్రీమతిని గమనించే పనిలో ఉన్నాను.

"లక్షలు ఎలా వస్తాయి?"

"మీ దొడ్లో గోతులు తీయించడానికయ్యే ఖర్చులు నావి..." అన్నాడు ధర్మారావు.

శ్రీమతి ప్రశ్నకు అది జవాబుకాదని నాకు తెలుసు' కానీ ఆ గోతులకూ లక్షలకూ ఏదో సంబంధముందని నా అనుమానం.

అంతా అయోమయంగా ఉంది నాకు—అదే అవస్థలో నన్నూ, శ్రీమతినీ వదిలిపెట్టి ధర్మారావు వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళిపోయేముందు — "మళ్ళీ వారం రోజుల తర్వాత వస్తాను..." అని చెప్పాడు.

అతను వెళ్ళిపోయేక నేనూ శ్రీమతీ కాసేపు ఈ విషయమై చర్చించాము. ఏమవుతుందో చూడొచ్చు, నేను వెళ్ళి భగవంతరావుని కలుసుకుని తీరవలెనని శ్రీమతి తీర్మా

నించింది. తెలుగులో క్యాలెండరు చూసి అందుకు ఎల్లుండే సరైన రోజని ముహూర్తం పెట్టింది.

భగవంతరావు నన్నెలాంటి ప్రశ్నలు వేస్తాడో, వాటికి నేనెలాగ జవాబు చెప్పాలో ఏకపాత్రాభినయం చేసి చూపించింది. ఏ పరిస్థితుల్లోనూ ధర్మారావు పేరు బయట పెట్టవద్దని తనుకూడా హెచ్చరించింది.

అంతా అయిపోయేక మేము సంపాదించబోయే లక్ష రూపాయల నేంచేయాలో పథకాలు వేసింది. పథకాలు వేయగానే మా ఇద్దరికీ కలలు ప్రారంభమయ్యాయి. అలా కొంతసేపు కలలు కన్నాకనే మాకు నిద్ర పట్టింది.

4

నా బెంగంతా ఒక్కటే!

భగవంతరావు దగ్గర నే నిల్లుకొని ఉండవచ్చుగాక. అంతస్తులో ఆయనకూ నాకూ చాలా భేదముంది. ఆయన్ను కలుసుకుని మాట్లాడడానికి సమయం దొరకడమే చాలా కష్టమని చెప్పుకుంటూరు. నాలాంటి చిన్నవాణ్ణి చూడ్డానికాయనకు వీలుచిక్కుతుందా అన్నది నా అనుమానం.

ఏదో యథాలాపంగా ఆయన కొనుగోలు సమయంలో తనకా మామిడిచెట్ల సంగతి చెప్పి ఉండవచ్చు. అందుకని ఇప్పుడు పని కట్టుకుని ఆయనకా విషయాన్నేదో పెద్దగా వెళ్ళి చెప్పిరావడం హాస్యాస్పదంగా ఉంటుందేమో?

ఒకవేళ అది హాస్యాస్పదంగా ఉండకపోయినా ఆయన తర్వాత వేసే ప్రశ్నలకు తట్టుకోగలనా? ఆయన నా మాట విని "వద్దు. ఆ చెట్లనేం చేయవద్దు" అంటే అలాగే అని వెనక్కి వచ్చేస్తానేమో నేను. అప్పుడు

వసంతి నన్నే మాత్రమూ క్షమించదు.

ఏమైతేనేం అనుకున్నరోజున నాకు భగవంతరావుతో అపాయింట్ మెంటు దొరికింది. వణుకుతూనే ఆయన గదిలో అడుగుపెట్టి "నమస్కారం!" అన్నాను.

"అలా కూర్చో!" అన్నాడాయన. ఆయన ఓసారి నాకేసి చూసి ఏదో పుస్తకం చూస్తున్నాడు. నా వునికి నాయన ఆట్టే పట్టించుకున్నాడనిపించలేదు. అయిదు నిముషాలలాగే గడిచిపోయాయి. ఆయనతో మాట్లాడ డానికి వచ్చిన వాణ్ణయినప్పటికీ ఆయన ఆలోచనల తీవ్ర తను చూసి భయపడ్డాను. ఎక్కడ దగ్గు వస్తుందో ఆయను, డిస్టర్బ్ చేస్తానోనని భయపడుతున్నాను.

"శివరావుకదూ నీ పేరు..."

"అవునండి..."

ఆయన మళ్ళీ పుస్తకంలోకే చూసుకుంటున్నాడు. కాసేపాగి "మా యిల్లు మళ్ళీ యెవరికేనా అమ్మేస్తావను కున్నాను. అలా చేయలేదనుకొంటే బాగా నచ్చినట్లుంది నీకు..." అన్నాడు.

"అంత మంచి యిల్లెవ రమ్ముకుంటారండీ...?" అన్నాను.

"మంచిల్లు కాబట్టే. నలభైవేలు చేస్తుందది. నువ్వే నా దగ్గర పదహారువేలకి కొన్నా—తర్వాత దాన్ని హెచ్చు ధర కమ్ముకుంటావనుకున్నాను..." అన్నాడు భగవంతరావు.

నన్ను గురించి ఆయనలా అనుకోవడం నాకు నచ్చ లేదు. నాకు నచ్చని మాట ఆయన మాట్లాడడడంతో- ఆయనతో మాట్లాడడానికి నా ధైర్యం పెరిగింది. "అ

ఇంటి విషయంలోనే తమతో ఓ చిన్న విషయం మనవి చేసుకుందామని వచ్చానండి..." అన్నాను.

"ఏమిటది?"

"దొడ్లో—రెండు మామిడి చెట్లున్నాయి. వాటి జోలికి నే నెప్పుడైనా వెళ్ళే పక్షంలో తనకు తెలియజేయ వలసిందిగా నాకు ఇల్లు కొనుక్కున్న సమయంలో తమరు స్వయంగా చెప్పారు. అందుకే నే నిప్పుడు స్వయంగా వచ్చాను."

హఠాత్తుగా భగవంతరావు దృష్టి నాపైన కేంద్రీకరించబడింది. ఆయన చేతిలోని పుస్తకాన్ని మూసేసి నా వంక అదోలా చూస్తూ—"ఏం చేయదల్చుకున్నావ్? మామిడి మొక్కల్ని తవ్వేసి సపోటా చెట్లు వేస్తావా?" అన్నాడు.

"లేదండి—ఆ రెండు చెట్ల ప్రాంతంలోనూ యాభై అడుగుల గోతులు తీయిద్దామనుకుంటున్నానండి—" అన్నాను.

భగవంతరావు ఉలిక్కిపడ్డాడని ఖచ్చితంగా చెప్ప గలను. "ఎందుకా గోతులు?"

"మన్నించాలి. అవన్నీ నా స్వవిషయాలు. మామిడి మొక్కల జోలికి వెళ్ళేటప్పుడు తమకు తెలియబర్చడం నా విద్యుక్త ధర్మంగా భావించి ఇప్పుడు మీ దగ్గరకు వచ్చాను. మరి సెలవు తీసుకొంటాను..." అంటూ లేచాను.

భగవంతరావు తడబడుతూ "కూర్చో—నీతో ఇంకా మాట్లాడాలి!" అన్నాడు.

అప్రయత్నంగా నే కూర్చున్నాను నేను.

"ఎవరైనా గోతులు తీయించమని నిన్ను ప్రోత్స హించేరా?"

"అలాంటిదేమీ లేదు..." అన్నాను భయపడు తూనే.

భగవంతరావు చాలా నెమ్మదిగా "అక్కడ గోతులు తీయించడానికి వీల్లేదు..." అన్నాడు. ఎంత నెమ్మదిగా అన్నప్పటికీ ఆయన మాటల్లో ఆజ్ఞ వుంది.

"నేను చెప్పవలసింది చెప్పాను.వినవలసిందేమీ లేదు" అంటూ లేచాను. మా ఆవిడ శిక్షణను మాత్రం మనసులో మెచ్చుకుంటున్నాను.

ఈసారి భగవంతరావు నవ్వి "నీతో వాదిస్తూ కూర్చో డానికి నాకు టయింలేదు.ఎవరైనా అక్కడ నీకు ఏ లంకె బిందెలో దొరుకుతాయని చెప్పుంటారు. అలాంటి ఆశలేం పెట్టుకోమాకు. నీ ప్రయత్నం మానేస్తే లక్షరూపాయ లిస్తాను నీకు..." అన్నాడు.

నాకు నోట మాటరాలేదు. ఏమీ చేయలేని, చెప్ప లేని స్థితి వచ్చేసింది. భగవంతరావు నన్ను చంపేస్తా నన్నా నే నంత ఆశ్చర్యపడి ఉండేవాణ్ణి కాదేమో!

నేనింకా ఆశ్చర్యంనుంచి తేరుకోకుండానే—"నీ ప్రయత్నం మానేసినందుకో లక్ష – మళ్ళీ యిలాంటి ప్రయత్నం తలపెట్టకుండా వుండేందుకింకో లక్ష – ఓకే అంటే ఓ బ్రీఫ్ కేస్ ఉచితం. ఇప్పుడే ఇచ్చేస్తాను..." అన్నాడు భగవంతరావు.

భగవంతరావు కోటీశ్వరుడనీ ఆయనకు లక్షలంటే విలువలేదనీ నాకు తెలుసు. ఆయన యెంతటి ధనవంతు డయుండాలో నా కిప్పుడే తెలిసింది. "రెండు మామిడి

మొక్కలకు రెండు లక్షలా?" అన్నాను.

"అవును. నేననుకున్న పని సాధించడానికి ఎంతైనా ఖర్చుపెడతాను. మనుషుల ప్రాణాల్ని కూడా లెక్క చేయను. మళ్ళీ ఎప్పుడైనా నువ్వు నా దగ్గరకు రాదల్చుకుంటే ఒక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. మనిషి ప్రాణాల కన్నా నాకా మామిడిచెట్లు ముఖ్యం—"

5

"అన్నీ మంచి నోట్లే నంటారా?—..." అంది వసంత.

"దొంగనోట్లయితే మామిడిచెట్లు పోతాయికదా—" అన్నాను.

"పాపం—ధర్మారావుగారు నిజమే చెప్పాడండీ..." అంది వసంత.

"ఏమైతేనేం ఆయనో లక్ష సంపాదించుకున్నాడు. మనకో లక్ష సంపాదించిపెట్టాడు. ఇది అనుకోని లాభం..." అన్నాను.

"ఆయనకూ లక్ష ఇచ్చేయాలంటారా?" అంది వసంత బాధగా.

"ఇందులో మాత్రం నీ సలహా వినేదిలేదు. అన్న మాట తప్పితే ఉన్న ప్రాణం పోవచ్చు..." అన్నాను భయంగా.

"లక్ష రూపాయలూ ఏం చేద్దామంటారు? బ్యాంకులో వేస్తే యెవరికైనా అనుమానం వస్తుందేమో?" అంది వసంత.

"దానికో వుపాయం ఆలోచించాను. తలో బ్యాంకులోనూ తలో కాస్త ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్ల రూపంలో

పారేద్దాం. ఎవరికీ ఏ అనుమానం రాదు'' అన్నాను.

డబ్బును చూసేసరికి వసంతకు మతిపోయినట్లయింది. ఆమె మెదడు పనిచేయడం మానేసింది. లేకపోతే ఆమె నన్ను సలహా అడగడమూ, నేను చెప్పింది వినడమూ కూడా విచిత్రమే!

అన్న రోజుకు ధర్మారావు మా దగ్గరకు వచ్చాడు. ఆయనకు జరిగినదంతా వివరించి చెప్పాను.

"అయితే భగవంతరావు బ్లాక్ మనీలో కొంత బయటకు వచ్చిందన్నమాట!'' అన్నాడు ధర్మారావు. "మీకిచ్చిన డబ్బాయనకో లెక్కలోనిది కాదు. మీరు తెలివి తక్కువగా బేరాన్ని చౌకలో తేల్చేశారు. అయినా మించిపోయిందేమీ లేదు. ఆ రెండు లక్షలూ తీసుకుని మళ్ళీ భగవంతరావుదగ్గర కెళ్ళండి. ఏ పరిస్థితుల్లోనూ బేరం అయిదు లక్షలకు తగ్గించవద్దు—''

మనిషి ప్రాణాలకన్న ఆ మామిడిచెట్టే తనకు ముఖ్యమని భగవంతరావు చేసిన హెచ్చరిక నా చెవుల్లో వినిపించింది "మరి నేనాయన దగ్గరకు వెళ్ళను. అత్యాశకు పోతే మొదలుకే మోసం రావచ్చు. నేను అల్పసంతోషిని'' అనేశాను. వసంత కూడా ఏమీ మాట్లాడలేదు.

ధర్మారావు నావంక అదోలా చూసి "మీరు వెడతారని నాకు తెలుసు. ఎందుకంటే గొప్పవాళ్ళు కావాలని మీ జాతకంలో రాసిపెట్టి వుంది. ఈసారి భగవంతరావు దగ్గరకు వెళ్ళి ఆ రెండు లక్షలూ ఇచ్చేయదల్చుకున్నానని చెప్పండి. మామిడిచెట్ల క్రింద నిధి వున్నదని దాని విలువ కనీసం పాతికలక్షలు చేస్తుందనీ మీకు తెలిసినట్లు చెప్పండి'' అన్నాడు.

"ఆ మామిడిచెట్ల క్రింద నిధి వుందా?" అంది వసంత చటుక్కున "అయిన పక్షంలో ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళడ మెందుకూ! మనమే గుట్టుచప్పుడు లేకుండా..."

"అలా కుదరదండి..." అన్నాడు ధర్మారావు— అక్కడ ఏమీ లేకుండానే తెలివితక్కువగా ధర్మారావు మీ ఆయనకు మారుమాట్లాడకుండా రెండు లక్షలు సమర్పించుకున్నాడనుకుంటున్నారా? భగవంతరావు చాలా తెలివైనవాడు. ఆయనకు ఎక్కడ ఖర్చుపెట్టాలో ఎక్కడ పొదుపు చేయాలో బాగా తెలుసు. మన విషయంలో ఆయన చాలా విశరణ చూపిస్తాడని నాకు తెలుసు. ఆ నిధి మనకు పనికివచ్చేవి కాదు. ఆయనకు మాత్రం చాలా ముఖ్యమైనది."

"అదిసరే-దానికోసం ఆయన ఎంత డబ్బయినా ఖర్చు పెడుతున్నాడంటే—అదేదో విలువైనదే అక్కడుండి వుండాలి" అంది వసంత.

"భగవంతరావులాంటి వాడితో వ్యవహారించేటప్పుడు మన హద్దుల్లో మనముండాలి. మనకో ఇరవైలక్షలదాకా ముట్టిందనుకోండి. చెరో పదిలక్షలూ అన్న మాట. దానితో తృప్తిచెందకపోతే అది అత్యాస అవుతుంది. అలాగే ఆ మామిడిచెట్లవద్ద తవ్వించడానికి ప్రయత్నించామంటే—అది హద్దుమీరటమే అవుతుంది" అన్నాడు ధర్మారావు.

"నామటుక్కు నాకు లక్షరూపాయలు చాలని పిస్తోంది" అన్నాను.

"సంతృప్తి గొప్పవాళ్ళ లక్షణం. అటువంటి వాళ్ళ దగ్గరికే లక్ష్మి మళ్ళీమళ్ళీ వెడతానంటుంది. మళ్ళీ వెళ్ళి

ప్రయత్నించండి.''

''ఆయన నన్ను బాగా హెచ్చరించాడు మళ్ళీ వెళ్ళేమాటయితే నా ప్రాణాలు దక్కవు'' అన్నాను.

''మీ ప్రాణాల గురించి భయపడకండి. ఎటొచ్చీ తగుమాత్రం జాగ్రత్తలు తీసుకోండి. ఆయన్ను పెర్సనల్ రూంలోనే మీటవ్వండి. ఎక్కడికి రమ్మన్నా వెళ్ళకండి. ఏ ఆశకు ప్రలోభ పడకండి. ఇరవైలక్షల్నుంచి బేరాన్ని చాలావరకు దింపకండి. ఆఖరిబేరం అయిదు లక్షలు. ఇరవై ఇచ్చేమాటైతే జన్మలో రాననండి. అయిదైనా పదైనా మళ్ళీమళ్ళీ రావాల్సొంటుందని అనండి. నిర్భయంగా వ్యవహరించండి. మీరు భగవంత రావుని కలుసుకుందుకు వెళ్ళినట్లు తగినన్ని సాక్ష్యాధారాలుంచండి.''

6

''నువ్వు మళ్ళీ వస్తావని నాకు తెలుసు!'' అన్నాడు భగవంతరావు.

నేను ఇబ్బందిగా నవ్వాను.

''నా ఔదార్యం నీ ఆశను పెంచుతుంది. బ్రీఫ్ కేసు కూడా తెచ్చుకొన్నావు. ఎంత పడుతుందనుకొంటున్నావేమిటి?''

''ఇరవై లక్షలు''అని నవ్వి ''ఇది మీరిచ్చిన బ్రీఫ్ కేసే'' అన్నాను.

''ఇరవై లక్షలా__మైగాడ్__ఏమిటి నీ ఉద్దేశ్యం?''

''ఏమీలేదు. మీరిచ్చిన బ్రీఫ్ కేసు తిరిగిచ్చేద్దామని వచ్చాను'' అన్నాను.

ఆయన చేతులుచాచి అందుకున్నాడు. తెరిచి చూసేక

ఆయన ముఖం వాడిపోయింది. అందులో ఆయనిచ్చిన రెండులక్షలూ వున్నాయి.

"ఏమిటి కథ?" అన్నాడు భగవంతరావు.

"మామిడిచెట్ల క్రింద కనీసం పాతికలక్షలు విలువ చేసే నిధి వుందని తెలిసింది. అందువల్ల అక్కడ గోతులు తీయించే వుద్దేశం మానుకోలేదు. అలాంటప్పుడు మీ రెండు లక్షలు వుంచుకోవటం అన్యాయం కదా-అందుకని తిరిగి ఇచ్చేద్దామని వచ్చాను."

"అయితే దానికి యాభై అడుగుల గోతులెందుకు? నీ పొడుగు ఆరడుగులు కూడా లేదు" అన్నాడు భగవంతరావు. ఆయన చూపులు క్రూరంగా వున్నాయి.

నాకు భయంవేయలేదు. కోపం వచ్చింది-"అవసరాన్ని బట్టి ఎంతయినా ఎదగ గలనులెండి" అన్నాను.

నా సమాధానం కంటే అందులోని ధైర్యం భగవంతరావుని కదిలించిందనుకుంటాను. ఆయన అదోలా చూసి "అయితే నా డబ్బు నాకిచ్చేస్తానంటావ్" అన్నాడు.

"అవునండి..."

"చాలా థాంక్స్, వెళ్ళిరా!"అన్నాడు భగవంతరావు.

దెబ్బ తిన్నాను. ఏంచేయాలో తోచలేదు. వెనకడుగు వేసి—వెనక్కి తిరిగేక కూడా ఆయనింకా నన్ను వెనక్కి పిలుస్తాడన్న ఆశవుంది. కానీ అలా జరగలేదు.

7

వసంత కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి—"ఒకటి కాదు రెండుకాదు. రెండులక్షల రూపాయలు వచ్చినట్లే వచ్చి పోయాయి..."

"అందుకే అత్యాశ పనికిరాదన్నారు..." అన్నాను.

"బాగుందండీ_అసలీ రెండులక్షలు మాత్రం వస్తాయనుకున్నామా? ధర్మారావుగారు చెప్పింది విని చేయడం వల్లనేకదా మనకవి వచ్చాయి. మళ్ళీ ఆయన సలహానే పాటించాము. వచ్చినవి వచ్చినట్లే పోయాయి..." అంది వసంత.

"ఏదో గారడీలో కాసేపుండి వచ్చినట్లయింది..." అన్నాను.

"సరే_ఇలా జరిగినట్లు ధర్మారావుగారికి ఉత్తరం రాసి పారేయండి..." అంది వసంత. ఈ సారి ధర్మారావు తను మా ఇంటికి రాలేనన్నాడు. ఏం జరిగిందీ తనకు త్తరం ద్వారా తెలియబర్చమన్నాడు. అందుకే వసంత చెప్పిన విధంగా ఆయనకు త్తరం రాశాను.

తిరుగుటపాలో ధర్మారావు దగ్గర్నుంచి జవాబు వచ్చింది. ఏమీ కంగారు పడవద్దనీ ఒక వారంరోజులాగి మనకు మళ్ళీ ఉత్తరం వ్రాయమనీ వ్రాసాడాయన. ఈలోగా భగవంతరావేదైనా చిన్న బేరం పెడితే లొంగ వద్దని కూడా హెచ్చరించాడు. ఆ ఉత్తరం చదివేక శ్రీమతికి కొండంత ధైర్యం వచ్చింది. మళ్లీ లక్షలు సంపాదించగలమని ఆమెకు నమ్మకం కలిగింది.

భగవంతరావు దగ్గర్నుంచి వచ్చేసిన రెండ్రోలకు నాకు ఆయన దగ్గర్నుంచి టెలిఫోన్ వచ్చింది. తాజ్ మహల్ హోటల్లో అయిదోనంబరు గదిలో నేనాయన్ను కలుసుకోవాలట.

"నాకు వీలుపడదండీ. గోతులు మిషన్లద్వారా తీయిద్దామనుకుంటున్నాను. ఆ ప్రయత్నంలో చాలా హడావుడిగా వున్నాను" అన్నాను.

సమాధానంగా టెలిఫోన్ క్లిక్ మంది.

సాయంత్రం ఈ విషయం వసంతకు చెప్పాను. ఆమెలో మళ్లీ ఆశలు చిగురించాయి. పదిలక్షలెలా ఖర్చు చేయాలో మరీ ఉత్సాహంగా కాకపోయినా ఓమాదిరిగా చర్చించింది.

రాత్రి పన్నెండు గంటల ప్రాంతంలో ఆ రోజు మా ఇంటి తలుపు నెవరో తట్టారు. నేను లేచానుగానీ వసంత లేచి నన్ను వెళ్ళద్దంది. తను తలుపుదాకా వెళ్ళి-- "ఎవరది?" అనడిగింది. ఆమె వెనకనే నేనున్నాను.

అవతల్నుంచి జవాబు రాలేదు.

"ఇంట్లో ఆయన లేరు. మీరెవరో నాకు తెలియదు. ఆయనతో మాట్లాడాలనుంటే రేపు మధ్యాహ్నం రండి" అంది వసంత.

అవతల్నించి జవాబు రాలేదు కానీ తర్వాత ఎవరూ తలుపులు తట్టలేదు. అవి అలా ఎందుకు ఎవరు తట్టారో నాకు తెలియలేదు.

మర్నాడు ఆఫీసులో ఉండగా నాకు మళ్లీ ఫోన్ వచ్చింది. భగవంతరావే మాట్లాడుతున్నాడు—"నిన్న రాత్రి యముడి పిలుపు విన్నావా?"

"లేదు" అన్నాను.

"మీ యింటి తలుపు తట్టినవారెవరో తెలుసా?"

"తెలియదు..."

"వాడు నరహంతకుడు. హెచ్చరించడానికి మాత్రమే నేను పంపాను. అందువల్ల వాడు మీ యింటి తలుపులు బద్దలు కొట్టలేదు. అది వాడికి కష్టమైన పనేం కాదు."

"నేనుడబ్బున్నవాణ్ణి కాకపోయినా నాకూ బ్యాంకులో

ఒక లాకరుంది. ఆ లాకర్లో మా ఆవిడకున్న కొద్దిపాటి నగలతోపాటు ఓ ఉత్తరముంది. అందులో మీ వివరాలన్నీ ఉంటాయి. ఆ ఉత్తరం పోలీసులు చదివితే నన్ను హత్యచేసిన నేరానికి మిమ్మల్ని అరెస్టు చేయడమూ, మామిడిచెట్ల క్రింద యాభై అడుగుల గోతులు తీయించడమూ జరుగుతుంది. అదీ సంగతి..." అన్నాను.

"నువ్వు సామాన్యుడివనుకున్నాను..."

"ఒకప్పుడు సామాన్యుణ్ణే. కానీ మీరే నన్ను గొప్పవాణ్ని చేస్తున్నారు. దయచేసి ఈ రాత్రికి ఎవర్నీ పంపించకండి. మా ప్రాణాలు మీకు చాలా విలువైనవి."

అవతలవైపు ఫోను క్లిక్కుమంది.

ఆ రోజు సాయంత్రం నేనింటికి వెళ్ళేసరికి—తలుపు తీసింది వసంత కాదు. భగవంతరావు.

ఆ క్షణంలో నాకు చాలా భయమేసింది కానీ మొండి ధైర్యం తెచ్చుకుని "నమస్కారం!" అన్నాను.

"ఎందుకొచ్చిన నమస్కారాలు. లోపలకు రా. మనం శత్రువులం..." అన్నాడు భగవంతరావు.

"మిత్రులైనా శత్రులైనా మీరు గొప్పవారు. మీలాంటి వారు మా ఇంటికి రావడం నా అదృష్టం. తగురీతిగా మిమ్మల్ని సత్కరించాలి..."

"అదేదో నువ్వే చేయాలి మరి. నీ పెళ్ళాం యింట్లో లేదుకదా మరి" అన్నాడు భగవంతరావు.

"లేకపోతే మాత్రం-రావడం ఎంత సేపు?" అన్నాను నిబ్బరంగా. అలా ఎలా మాట్లాడగలుగుతున్నానో నాకే ఆశ్చర్యంగా వుంది.

వసంతకు భగవంతరావువల్ల ఏదో కీడు కలిగిందని

నాకు తోచింది. ఆ క్షణంలో ఆవేశమూ, భయమూ నాకు సహాకరించవు. తీరి కూర్చుని కష్టాలు తెచ్చుకున్నామని నాకు తెలుసు. అయితే రోట్లో తలదూర్చి రోకటి పోటుకు వెరచి ప్రయోజనం లేదు.

"వస్తుంది. నువ్వు తీయించే గోతిలోకి వెళ్ళడానికి."

"పోనీలెండి. నేను గొయ్యి తీయిస్తానని నమ్మకం కలిగింది కదా!"

"గొయ్యి ఎలా తీస్తావో నేను చూస్తాను" అన్నాడు భగవంతరావు పళ్ళు పటపట కొరుకుతూ.

"యాభైకాదు-వంద అడుగుల గొయ్యి తీయిస్తాను" అన్నాను కసిగా.

"సరే అలాగే చేయి. నేను వెడుతున్నాను. నీ పెళ్ళాం క్షేమంకోరిన పక్షంలో మళ్ళీ నాకు ఫోన్ చేయి..." అని భగవంతరావు అక్కణ్ణించి కదలబోయాడు.

"చూడండి మీకు మామిడిచెట్లకంటె మనిషి ప్రాణా లెక్కువ కాదన్నారు. నాకు వసంత ప్రాణాలముందు ఈ లోకమంతా దిగుదుడుపే. వసంత కేదైనా జరిగితే..."

"ఏం జరిగినా అంతా నీ చేతిలోనే వుంది. మళ్ళీ రేపు ఫోన్ చేస్తాగా..." అని వెళ్ళిపోయాడు భగవంతరావు.

నాకు పుట్టెడు దుఃఖం వచ్చింది. నా వసంతను నేను మళ్ళీ కళ్ళతో చూడగలనా అనుకున్నాను. కొద్ది నిముషాలు అశక్తుడినై కుర్చీలో కూర్చుండిపోయాను.

8

ఇప్పుడు నేనేం చేయాలి? పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్ళాలా? లేక భగవంతరావు కాళ్ళు పట్టుకోవాలా?

ఆలోచనలు తెగలేదుకానీ దాహం వేసింది. వీధి తలుపులు వేసి వంటింట్లోకి వెళ్ళాను. ఆశ్చర్యం! అక్కడ వసంత ఉంది.

వసంత మెలకువగానే ఉందికానీ కదలడానికి వీల్లేకుండా కాళ్ళూ, చేతులూ కట్టబడి ఉన్నాయి. మాట్లాడ్డానికి వీల్లేకుండా నోట్లో గుడ్డలు కుక్కబడి ఉన్నాయి.

నా దాహం సంగతి మరచిపోయాను. త్వరగా ఆమె కట్లు విప్పి "వసంతా, నువ్వు—క్షేమంగానే వున్నావా?" అన్నాను. అంతకుమించి ఆనందం కారణంగా నా నోట ఇంకో మాట రాలేదు.

వసంత చటుక్కున నన్ను కౌగలించుకుంది. ఆమెకూ ఆనందాతిశయంలో నోట మాట రావడం లేదనుకొంటాను.

"ఏం జరిగింది వసంతా? ఆ దుర్మార్గుడు నిన్నేమీ చేయలేదుకదా—" అన్నాను.

"ఏమీ చేయలేదండీ—పైగా ఇరవై లక్షలు ఇచ్చేశాడు..." అంది వసంత. ఉలిక్కిపడ్డాను. ఆమెచుట్టూ బిగించుకున్న నా చేతులు పట్టు విడిపోయాయి.

"ఏమిటి నువ్వంటున్నావ్?" అన్నాను.

"ఆయన వచ్చి నాకు డబ్బిచ్చి-మీరు వచ్చేముందే నన్నిలా కట్టిపారేశాడు. ఒకటికాదు-రెండుకాదు ఇరవై లక్షలు. నా కళ్ళు చెదిరిపోయాయి. అయితే మనమిక ఈ ఇంట్లో ఉండకూడదు. ఆ మాటకొస్తే ఈ ఊళ్ళోనే ఉండకూడదు..." అంది వసంత.

"ఏం జరిగిందో చెప్పు..." అన్నాను.

భగవంతరావు మధ్యాహ్నం వచ్చాడట. ఆయన యెవరో ముందుగా వసంతకు తెలియలేదుట. కాసేపు తన పేరు చెప్పకుండా అవీ ఇవీ మాట్లాడి చివర్లో అసలు రూపాన్నీ విషయాన్నీ బయటపెట్టి బెదిరించాడట. వసంత ఆయన బెదిరింపులకు ఏమాత్రమూ చలించలేదట. చివరికి ఆయన తను తెచ్చిన బ్రీఫ్ కేసు వసంతకు ఇచ్చాడట. అందులో డబ్బు ఆమె స్వయంగా లెక్కపెట్టి ఇరవై లక్షలున్నట్లు రూఢి చేసుకుంది.

ఇంతలో నేనొచ్చే సమయంకాగా ఆయన—"వాకే' ముందు మీ ఆయనతో చిన్న నాటకమాడిపోతాను...') అని వసంతను కట్టిపారేశాడట భగవంతరావు. డబ్బు ఆమె దగ్గరే వదిలిపెట్టి ఆయన హాల్లోకి వచ్చాడు.

వసంత నాకు బ్రీఫ్ కేసు చూపించింది. ఇద్దరం ఒకటికి రెండుమార్లు లెక్కపెట్టాం. అందులో పదిలక్షలు మాత్రమే మావి. మిగతా పదిలక్షలూ ధర్మారావువి. ఇవ్వాలంటే బాధగానే ఉన్నప్పటికీ—సామాన్యజీవితం గడుపుతున్న మాకు ఒకటికి పదిలక్షలు సంపాదించి పెట్టిన ధర్మారావుతో ఆటలాడడం అన్యాయమని మా ఇద్దరికీ తోచింది.

వెంటనే ఆయనకో ఉత్తరం రాసి పారేశాం. తిరుగు టపాలో జవాబు వచ్చింది.

ఆ ఉత్తరం ప్రకారం మేమిద్దరం విమానంలో బయల్దేరి కలకత్తా వెళ్ళాలి. ఎయిర్ పోర్టులో మాకోసం ఓ కారు వస్తుంది. ఆ కారు నెంబరుకూడా ఆయన ఇచ్చాడు. ఆ కారెక్కాక మిగతా విషయా లాయన చూసు

వుంటాడు.

మేమెక్కువసేపు ఆలోచించలేదు. ఆయన రాసినట్లు చేయడానికే నిశ్చయించుకున్నాం. ఈలోగా భగవంతరావునించి మాకేవిధమైన ప్రమాదము జరుగలేదు. అంతటి కోటీశ్వరుడు ఇరవైలక్షలు మాకు అప్పచెప్పి ఊరుకుంటాడా అన్నది నా అనుమానం.

"ఆ మామిడి చెట్లక్రింద ఏదో పెద్ద రహస్యముంది?! లేకపోతే అంత సులువుగా ఇంత డబ్బు మన చేతికి అప్పగిస్తాడా?" అంది వసంత.

"ఇరవై లక్షలు వదులుకునేటంత గొప్ప రహస్యం ఏముంటుంది? అది నిజంగా నిధి అయి ఉన్నపక్షంలో ఆ విషయం ఆయనకు ముందే తెలుసు. అయినా ఆయన ఆ యింటిని అమ్మేశాడు. అంటే యేదో తిరకాసుంది..."

"గొప్పవాళ్ళకు చాలా రహస్యాలుంటాయి. ఎలాంటి రహస్యం దాగుందో ఆ చెట్లకింద—..." అంది వసంత.

"అదెలాంటి రహస్యమైనా మనమూ గొప్పవాళ్ళం కాబోతున్నాం. మనకెలాంటి రహస్యాలూ ఉండకూడదు" అన్నాను.

9

కారు నెంబరు సరిపోయింది. మాట్లాడకుండా మా పేర్లు చెప్పి అందులో యెక్కాం. వెంటనే కారు కదిలింది.

నేను పైకి యెంత ధైర్యంగా వ్యవహరిస్తున్నప్పటికీ ఎప్పటికప్పుడే నా గుండెలు పీచుపీచు మంటున్నాయి. ఈ కారు మమ్మల్నెక్కడికి చేరుస్తుందోనని ప్రస్తుతానికి భయంగా ఉంది నాకు.

కారు ఓ చిన్న పెంకుటింటిముందాగింది. మమ్మల్ని దిగవలసిందిగా హిందీలో చెప్పాడు డ్రైవర్. మేము దిగాం. మేము వెళ్ళవలసిన యిల్లు చూపించి డ్రైవర్ కదిలి వెళ్ళిపోయాడు.

మాకు కొంతదూరంలో ఇంకో కారు ఆగి ఉండడం అప్పుడే నా కళ్ళబడింది. అందులోనించి ఓ మనిషి బయటకు-- మావైపే చూస్తున్నాడు.

నేను వసంత చేయి పట్టుకున్నాను. రెండో చేతిలో బ్రీఫ్ కేసుంది. ఇద్దరం ఆ ఇంటి మెట్లెక్కి తలుపు తట్టాము. తలుపులు తెరుచుకున్నాయి.

ఏడెనిమిదేళ్ళ పిల్ల వచ్చి తలుపు తీసి "శివరావుగారేనా మీరు?" అనడిగింది హిందీలో.

అవునన్నాను. ఇద్దరం లోపల అడుగుపెట్టాం. ఆ పిల్ల తలుపులు గడియవేసింది. తర్వాత మమ్మల్ని తీసుకుని దొడ్లోకి తీసుకెళ్ళింది. దొడ్డి గుమ్మం తలుపు తెరిచి "వెళ్ళండి___" అంది.

అయోమయంగా ఫీలవుతూనే యిద్దరం బయటపడ్డాం. మా వెనకనే దొడ్డిగుమ్మం తలుపులు మూసుకున్నాయి. మేమిప్పుడు ఇంకో వీధిలోకి వచ్చాము.

అప్పుడే సరిగ్గా మా ముందు టాక్సీ ఒకటి వచ్చి ఆగింది. టాక్సీ డ్రయివర్ బయటకు తొంగిచూసి "మీ పేరు శివరావా...?" అన్నాడు హిందీలో. అవునన్నాను.

"అయితే యిందులో యెక్కండి--" అన్నాడు డ్రైవర్.

ఇద్దరం అందులో యెక్కాం. టాక్సీ ఓ యేడెనిమిది

సందులు తిప్పి ఒక యింటిముందు ఆగింది. మళ్ళీ ఇందా కటి అనుభవమే ఎదురయింది.

ఇలా నాలుగైదుసార్లు జరిగాక ఓ ఇంటి దొడ్డిగుమ్మం దగ్గర టాక్సీకి బదులు ధర్మారావును చూశాం మేము. అతన్ని చూడగానే యెవరో ఆత్మబంధువును చూసిన ఆనందం కలిగింది మాకు.

"ఇంకేం భయంలేదు. మన ఉనికిని భగవంతరావు మనుషులు తెలుసుకోలేరు" అన్నాడు ధర్మారావు.

"అతను మమ్మల్ని వెన్నాడుతున్నాడంటారా?"

"అంతే మరి. ఇరవైలక్షలు యిచ్చి చేతులు ముడుచుకుని కూర్చునే రకం కాదతను. మీ వెనుక మిమ్మల్నాడిస్తున్న వ్యక్తి ఒకడున్నాడని ఆయన పసిగట్టాడు. ఆ వ్యక్తిని తెలుసుకుని భస్మం చేయడంకోసమే మీకు డబ్బిచ్చాడు. అయితే అదాయన తరంకాదు..." అని "ఇప్పటికే మీరు చాలా అలసిపోయినట్లున్నారు. పదండి పోదాం" అన్నాడు ధర్మారావు.

ముగ్గురం కొంతదూరం నడిచి ఒక టాక్సీ ఎక్కి ధర్మారవు చెప్పిన చోటుకి వెళ్ళాం. అది ఓ చిన్న ఇల్లు. ధర్మారావే తాళంతీసి ఇంట్లోకి ప్రవేశించాడు. మేమాయన్ననుసరించాము.

ఇంట్లో రెండు ఫ్లాస్కుల్లో కాఫీ సిద్ధంగా ఉంది. అది తాగి స్థిమితపడ్డాక జరిగినదంతా వసంత ఆయనకు వివరించి చెప్పింది.

"మీ వెనుక ఎవరో మనిషున్నాడని భగవంతరావుకు తెలిసింది. మిమ్మల్ని బెదిరిస్తే ఆ వ్యక్తి రక్షణ కోరతారేమో—ఆ విధంగా నన్ను బయటపెట్టవచ్చునని ఆయన

భావించాడు. నేనెవరో తెలిసేదాకా ఆయన మీకే విధమైన హానీ కలిగించలేదు. మీరు నా గురించిన రహస్యాన్ని దాచడం మీ ప్రాణాలను కాపాడి లక్షలను సంపాదించిపెట్టింది...'' అన్నాడు ధర్మారావు.

''అసలా మామిడిచెట్లక్రింద ఏముంది? వాటి గురించి భగవంతరావంతగా ఎందుకు కంగారుపడిపోతున్నాడు? లక్షలకు లక్షలు వాటి గురించి ధారపోస్తున్నాడంటే అందుకు కారణమేమిటి?'' అనడిగేశాను నేను.

''ఇప్పుడా విషయాన్ని మీకు నేనెలాగూ చెప్పబోతున్నాను...'' అన్నాడు ధర్మారావు. అతని కళ్ళు చూస్తే ఏవో పాత జ్ఞాపకాలను తవ్వుకుంటున్నట్లనిపిస్తుంది.

10

''ఏమిటి నాన్నా రాస్తున్నావ్?'' అనడిగాడు ధర్మారావు.

శంకర్రావు కంగారుగా కాగితాలు మూసివేసి హడావుడిగా ''ఇది నువ్వు తెలుసుకోవలసిన విషయంకాదు. వెళ్ళు...'' అన్నాడు.

ధర్మారావు వారం పదిరోజులుగా తండ్రిని గమనిస్తున్నాడు. ఆయన అతి శ్రద్ధగా ఈ వ్రాత పని చూస్తున్నాడు. ఏమిటి చేస్తున్నాడో తెలియదు కానీ ఆయన వ్రాసే కాగితాలను వీలైనంత రహస్యంగా ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఇంట్లో తను లేనప్పుడాయన రాసే ఆ కాగితాలను ఓ పెట్లో పెట్టి దానికి రెండు తాళాలు వేస్తున్నాడు.

చారిత్రాత్మక గాథలకు కల్పనను జోడించి రసవత్తరంగా వర్ణించి వ్రాయడంలో శంకర్రావుకు చాలా

పేరుంది. రచనలే ఆయన జీవనాధారం. నెలకు రెండు మూడు వేలవరకూ వాటిపైన సంపాదిస్తున్నాడాయన. అటువంటిది ఇటీవల పదిరోజులుగా ఆయన తన రచనల కోసం వచ్చిన పబ్లిషర్సు నందరినీ రెండునెలల గడువు కోరాడు. ఏడెనిమిదివేల రూపాయల ఆదాయం వదులు కున్నాడు.

ఒకరోజు ఆయన ఆ వ్రాతప్రతులను తీసుకుని భగ వంతరావు యింటికి వెళ్ళాడు. మళ్ళీ తిరిగిరాలేదు. ధర్మారావెన్నో విధాల వాకబుచేశాడు. ఆయన ఆచూకీ తెలియలేదు. భగవంతరావు తనకూ శంకర్రావుకీ ఏమీ సంబంధం లేదన్నాడు.

ధర్మారావు నిస్సహాయుడై ఉండగా అతనికో చిన్న ఆధారం దొరికింది. స్టెయిన్ లెస్ స్టీలు దుకాణంలో గిన్నెల మీద పేర్లు చెక్కుతూండే వరదరాజు కూడా భగవంత రావు యింటికి వెళ్ళి మాయమయ్యాడట. అయితే భగ వంతరావు ఈ విషయంలోకూడా తనకేమీ తెలియదని బుకాయించాడు. వరదరాజు తమ్ముడు ఏడుకొండలు ఈ విధంగా ధర్మారావుకు తోడయ్యాడు.

ఈలోగా భగవంతరావుకున్న ఒక యింట్లో నిధి ఉందని పుకారు పుట్టింది. దాని గురించి ఆయన పెద్ద ఎత్తున ప్రయత్నాలారంభించాడు. కోటీశ్వరుడైన ఆయ నకు నిధి గురించి ఆశ ఉండడం ప్రజలు విడ్డూరంగా చెప్పుకున్నారు. ఆయన మాత్రం అందులో ఏమైనా అపూర్వ వస్తువులు దొరికితే వాటిని ప్రభుత్వానికి తన పేరుమీదుగా సమర్పించుతానని అంటూ వచ్చాడు.

ఆ ఇంటి దొడ్లో నలభై అడుగుల లోతున రెండు పెద్ద

గోతులు తియ్యబడ్డాయి. అంతవరకూ వాటిలో ఏమీ దొరకలేదు. పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు చెందిన కొందరు వ్యక్తులు కూడా వచ్చి ఆ గోతుల్ని పర్యవేక్షించి వెళ్ళారు. చాలామంది జనం ఆ గోతుల్ని చూశారు.

విచిత్రమేమిటంటే నలభై అడుగుల లోతు తీసిన మర్నాడు గోతులు మూడొంతులకు పైగా కప్పబడిపోయాయి. బహుశా రాత్రికి రాత్రి ఏదైనా ప్రమాదమైనా జరిగివుండాలి. లేదా భగవంతరావు కావాలనే ఆ గోతుల్ని కప్పెట్టించి వుండాలి.

రెండోదే నిజమయుండాలని ధర్మారావు అనుమానం. కప్పబడిపోయిన ఆ గోతుల్ని చూడ్డానికి చాలామంది జనం వెళ్ళారు. భగవంతరావు దిగులుగా ముఖం పెట్టాడు.

ఆ గోతుల్లో శంకర్రావు, వరదరాజులకు సంబంధించిన రహస్యాలేమైనా వుండవచ్చునని ధర్మారావు అనుమానం. అయితే అవి ఎటువంటి రహస్యాలయుంటాయి?

భగవంతరావు గురించి కొన్ని పుకార్లు మాత్రం వచ్చాయి. ఆయనకు నరబలిపైన నమ్మకమున్నదనీ, తనకు క్లిష్టసమస్యలేర్పడినప్పుడాయన దానికి పాల్పడతాడనీ చాలామంది అనుకున్నారు.

నరబలియిచ్చి వాళ్ళను నిలువులోతున పాతిపెట్టి, దానిమీద మామిడి మొక్క ఆ నరబలి యిచ్చిన వాడే స్వయంగా చేత్తో పాతిపెడితే—ఇష్టసిద్ధి అవుతుందని ఆ ఊళ్ళో ప్రచారముంది. దానికి తగ్గట్టుగానే ఇప్పుడక్కడ రెండు మామిడిమొక్కలున్నాయి.

ధర్మారావు జనంలోంచి ముందుకు వెళ్ళి తన అనుమానాన్ని బహిరంగం చేశాడు. కొంతమంది అవుననీ

మరికొందరు కాదనీ అన్నారు. అక్కడున్న పోలీసాక్షీసరు మాత్రం_ఇది అర్థంలేని నేరారోపణ అనీ ఏమీ సంబంధం లేని శంకర్రావు, వరదరాజులను భగవంతరావు హత్య చేయడమూ, ఆ తర్వాత యింత హడావుడి చేసి గోతులు తీసి వాటిలో వాళ్ళను పాతిపెట్టడమూ అసంభవమని అన్నాడు.

ధర్మారావుకూ అది నిజమేననిపించింది. నిజంగా హత్యలు చేసినట్లయితే భగవంతరావింత హడావుడి ఎందుకు చేస్తాడు?

భగవంతరావు మాత్రం—"ఇది చాలా బాధకరమైన ఆరోపణ. నేను నిజంగానే నరబలి చేశాననుకుందాం. మామిడిమొక్కలు నేను స్వయంగా నాటినప్పుడు గదా నాకిష్టసిద్ధి కలిగేది! అనుమాన నివృత్తికోసం ఆ ఆరోపణ చేసిన వ్యక్తినే ఈ మొక్కలను నాటమనండి—" అన్నాడు.

ధర్మారావు తనచేత్తో స్వయంగా ఆ మొక్కలను నాటాడు. నాటేటప్పుడే అతని మనసులో అనుకున్నాడు "ఈ మామిడిమొక్కల క్రింద ఏదో రహస్యముంది. దాన్ని నేను ఛేదించాలి అదే నా జీవిత ధ్యేయం..."

భగవంతరావు కాగోతుల్లో నిధి దొరికిందనీ అందుకే రాత్రికిరాత్రి ఆ గోతులు కప్పెట్టించాడనీ మరికొందరు చెప్పుకున్నారు. ఇదలావుండగా భగవంతరావో నవల రాసి ప్రచురించాడు. ఆ నవల అతనికి చాలా పేరు తెచ్చి పెట్టింది. అదొక చారిత్రాత్మక గాథ.

వ్యాపారంలో తల మునకలవుతున్న కారణంగా తనకు రచనలు చేసే వ్యవధి వుండదనీ, ఇదే తను చేసిన

మొదటిదీ, ఆఖరిదీ అయిన రచన అనీ భగవంతరావు ప్రకటించాడు. ఆయనలోవున్న రచనాచాతుర్యాన్ని గొప్పగొప్ప రచయితలు కూడా ప్రశంసించారు.

భగవంతరావు పేరున వెలువడ్డ ఆ నవల తనతండ్రి రాసినదేనని ధర్మారావు అభిప్రాయం. శైలి, వాక్య నిర్మాణం వగైరాలన్నీ పోల్చి చూసుకున్నాక అతనికా విషయంలో ఇంకేమీ సందేహం మిగలలేదు.

భగవంతరావు పేరుప్రఖ్యాతులపట్ల చాలా మోజున్న దని అంతా చెప్పుకుంటారు. చరిత్రలో తనపేరు చిరస్థాయిగా నిలిచిపోవడంకోసం ఆయన ఏమైనా చేస్తాడంటారు.

అందుకే ఆయన శంకర్రావుని ఓ చారిత్రాత్మక నవలను వ్రాయమని వుంటాడు. నవలనైతే వ్రాశాడు కానీ శంకర్రావుకు దాన్ని భగవంతరావు రచనగా ప్రజల ముందుంచడం ఇష్టముండి ఉండదు. భగవంతరావు నయానా భయానా చెప్పిచూసి విఫలుడయ్యాక-తను రచయితగా ప్రజలదృష్టిలో నిలిచిపోవడంకోసం-శంకర్రావుని హత్య చేసివుండాలి.

ఇది ధర్మారావు అనుమానం. అయితే ఒక నవలను స్వంతం చేసుకోవడంకోసం భగవంతరావు హత్యవరకూ వెడతాడంటే ధర్మారావుకు తన ఆలోచన అసందర్భంగా వున్నదేమోననిపించేది.

భగవంతరావు స్వంతడబ్బులో ఓ సినిమా తీసి అందులో తనే కథానాయకుడిగా వేశాడు. ఆ చిత్రానికి దర్శకత్వ బాధ్యతకూడా స్వీకరించాడు. డబ్బిచ్చి ఎవని చేతనో డైరెక్షన్ చేయించాడని కొందరు చెప్పుకున్నా

కాగితాలపైన మాత్రం ఆయన పేరే వుండిపోయింది.

అలానే ఓ చిత్రానికి సంగీత దర్శకుడిగా కూడా ఆయన పేరు వేయబడింది. మరో చిత్రానికి ఆయనే కథకుడు. అంతటితో ఆయన సినిమాఫీల్డుకి స్వస్తి చెప్పాడు. అదృష్టమో, దురదృష్టమో—ఆయన వేలు పెట్టిన చిత్రాలన్నీ ఘనవిజయం సాధించాయి.

రాజకీయాల్లో కూడా భగవంతరావు చెప్పుకోదగ్గ పేరు సంపాదించాడు. రూపాయనోట్లు పంచిపెట్టి ఎమ్మెల్యే అయ్యాడు. కట్టలు పంచిపెట్టి మంత్రి అయ్యాడు. పత్రికలవాళ్ళను తృప్తిపరచి సమర్థుడైన మంత్రి అనిపించుకున్నాడు.

ఒక సంవత్సరం మంత్రిగావుండి పదవికి రాజీనామా ఇచ్చాడు. తనబోటివాడు పదవిలో లేకుండా యింకా ఎక్కువ ప్రజాసేవ చేయవచ్చుననిపించి అలా చేశాడట. పత్రికలన్నీ ఆయనకు పదవీ వ్యామోహం లేదంటూ ఆకాశానికెత్తిపారేశాయి.

భగవంతరావు ఏమేంచేసినా ధర్మారావుకు బాధలేదు. ఆయన తన తండ్రిని పోగొట్టుకున్నాడు. ఆ బెంగతో ఏడాదితిరక్కుండా తల్లి చనిపోయింది. అతను ఏకాకి అయిపోయాడు.

ధర్మారావు, భగవంతరావును కలుసుకుని నవలగురించి తన అనుమానాలు బయటపెట్టాడు. నోరు మూసుకుంటే లక్షరూపాయలిస్తానన్నాడాయన. దాంతో ధర్మారావు అనుమానం బయటపడింది. అతను అప్పటికింకా కుర్రవాడు కాబట్టి ఆవేశపడి భగవంతరావుని నానామాటలూ అనేసి బయటకు వచ్చేశాడు.

తర్వాత ధర్మారావుమీద అయిదారు హత్యా ప్రయత్నాలు జరిగాయి. అన్నీ కాఫీ, టీల రూపేణా జరిగాయి. అన్ని ప్రమాదాలనుంచీ అతను తప్పించుకుని కాఫీ, టీలను విసర్జించాడు.

అందుకు కారణం నిజంగా విషప్రయోగ భయంకాదు. చాణక్య శపథంలాంటిది పట్టాడతను. భగవంతరావు అంతు చూసేవరకూ—కాఫీ, టీలు తాగకూడదని అతని నిర్ణయం.

ధర్మారావుకున్న దొక్కటే అనుమానం. భగవంత రావు తీయించిన ఆ గోతుల్లో నిజంగా ఏదైనా రహస్య మున్నదా? ఉంటే అది ఏమిటి? దాని విలువెంత?

11

"నా అనుమాన నివృత్తికోసం మిమ్మల్నుపయోగించు కున్నాను. ఇరవై లక్షలకు తక్కువ కాకుండా విలువ చేసే రహాశ్యమా గోతుల్లో వున్నదని తేలిపోయింది. ఇంక తేల్చవలసిందా రహస్యమొక్కటే!" అన్నాడు ధర్మారావు.

నేను,వసంత కూడా నోళ్ళు తెరుచుకుని వింటున్నామీ కథను. వినడానికి చాలా పసందుగానే వున్నప్పటికీ— అది ఒక మనిషి జీవితానికి సంబంధించిన చేదునిజం అన్న విషయాన్ని గుర్తించగలిగాను నేను.

"అయితే యిప్పుడు మనమేం చేయాలి?"

"మీ వంతు మీరు చేశారు. ఇంక నా వంతు నేను చేయాల్సివుంది. అందుకుపాయం ఆలోచించే వుంచాను. నా పని అయ్యేవరకూ మీరు కొంతకాలం రహస్యంగా వుండాలి..." అన్నాడు ధర్మారావు.

"ఏంచేస్తారు మీరు?"

"భగవంతరావు చాలా పలుకుబడిగల మనిషి. అతన్ని బెదిరించి అతని దొడ్లో గోతులు తీయించడమంటే మాటలు కాదు. అందులోనూ సామాన్యమైన గోతులు కావు— కనీసం యాభై అడుగులైనా ఉండాలవి. ఈ విషయంలో నాకో ప్రొఫెసర్ గారు సహాయపడుతున్నాడు. ఆయన నా తండ్రికి స్నేహితుడు. భగవంతరావు రచన ఆయన చూసి అది తప్పక మా నాన్నగారు రాసిందే అయుండా లన్నాడు. ఆయనకు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి వుంది. ఆర్కియాలజీ ఆయన సబ్జక్టు. ఆయన ఇప్పుడు భగవంత రావు ఇంట్లో ఏవో పురాతన కట్టడాలకు సంబంధించిన శిధిలాలు లభించగలవని అనుకుంటున్నట్లూ, అందుకు ఆధారాలు లభించినట్లూ చెబుతాడు. ఆయన తన బృందంతో, పరికరాలతో భగవంతరావు దొడ్లో మకాం వేస్తాడు. ఆయనకు పోలీసు రక్షణ కూడా వుంటుంది."

"ఈ పని మీ రెప్పుడో చేయవలసింది..." అన్నాను.

"చేసేముందు ఆ గోతిలో రహస్యముందో లేదో తెలుసుకోవాలిగదా-కొన్ని సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నిస్తూ ఏమీ తెలుసుకోలేకపోయాను. మీ ద్వారా ఆ గోతి విలువ తెలిసింది."

"కానీ..." అంది వసంత అదోలా "ఏ రహస్యం దాచాలని ఇరవైలక్షలు ఇవ్వడానికి భగవంతరావు సిద్ధపడ్డాడో-ఆ రహస్యాన్ని ఆయనదగ్గర ఇరవైలక్షలూ పుచ్చుకున్నాక కూడా బయటపెట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం. ఇది అన్యాయం కదూ..."

"చూడండమ్మా-మీరింకోలా కూడా ఆలోచించాలి.

జీవితకాలం మీరు రెక్కలు ముక్కలు చేసుకున్నప్పటికీ ఓ పాతికవేలైనా కూడబెట్టలేరు. రెండు మామిడిచెట్ల కోసం ఇరవైలక్షలు క్షణంలో ఇచ్చేశాడు భగవంతరావు. ఎక్కడిదీ డబ్బు? ఎలా వస్తోదింత డబ్బు? అన్యాయాల వల్లనేకాదా. అలాంటివాడికి ఏం చేసినా అన్యాయం కాదు.

అసలు నేను మిమ్మల్ని ప్రోత్సహించడానికి కారణం తెలుసా? ఎలాగూ భగవంతరావు బ్రతుకు బయట పెట్ట బోతున్నాను నేను. ఈ లోగా మీకు కొంత వుపకారం చేయాలనిపించింది. తన బ్రతుకు బయటపడ్డాక ఆయ నెలాగూ డబ్బివ్వడు. ఇది మనకు అదనపు లాభం అన్నమాట...'' అన్నాడు ధర్మారావు.

''మీరు చాలా విచిత్రమైన మనిషిలాగున్నారు...'' అన్నాను.

''ఒక విధంగా అలాగే అనుకోవచ్చు. తలిదండ్రులకు ఒక్కగానొక్క కొడుకుని నేను. అల్లారు ముద్దుగా పెరిగాను. బుద్ధిగా చదువుకున్నాను. ఒక్క సంవత్సరం తేడాలో తల్లీ తండ్రీ దూరమయ్యారు నాకు. అందు కారణం భగవంతరావే అయినప్పటికీ, నా జీవన ధ్యేయం అతనిమీద పగతీర్చుకోవడమొక్కటే కాదు. అలాంటివారిని వెతికివెతికి పట్టుకుని ప్రభుత్వాని కప్ప గిస్తాను. ఆ ప్రయత్నంలో కొందరు మీలాంటివారికి సహాయపడడానికి ప్రయత్నిస్తాను. నా పదిలక్షలతో నేను ప్రజాసేవకు పాటుపడతాను. మీ పదిలక్షలలో మీరు మంచిగా బ్రతకండి'' అన్నాడు ధర్మారావు.

అప్పటికప్పుడు మామధ్య డబ్బు పంపకాలు జరిగాయి.

"మనం మళ్ళీ కలుసుకుందాం. మీరెక్కడున్నా నేను చెప్పిన చిరునామాకో ఉత్తరం రాసిపారెయ్యడం మరిచిపోకండి..." అని తన చిరునామా చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు ధర్మారావు.

పదిలక్షల రొక్కంతో నేనూ, వసంతా కలకత్తాలో ఆ ఇంట మిగిలాము.

12

రెండు రోజులు మేమిద్దరమూ ఆ ఇంట్లో గడిపాము. తర్వాత ఇంటివారికి ధన్యవాదాలు చెప్పి, ఆ ఇంట్లోంచి బయటపడ్డాం.

ఇప్పుడు మా వేషాలు కొద్దిగా మారాయి. నేను మధ్యపాపిడి తీసాను. లాల్చీ, షరాయీ ధరించాను. నొసట బొట్టు పెట్టాను. గడ్డం గీయడం మానేశాను.

వసంత బెల్ బాటమ్ వేసుకుంది. రెండు జడలు వేసుకుంది. ముఖానికి మేకప్ పెంచింది.

ఇదివరలో మమ్మల్నెరిగున్న వాళ్ళు యిప్పుడు చూస్తే వెంటనే గుర్తుపట్టడం కష్టం.

శనికి భయపడి పరమశివుడు చెత్తఆకుల మధ్య దాక్కున్నాడుట. పదిలక్షలకు స్వంతదారులమైన మేమూ శివునంతటి వాళ్ళమే! తాత్కాలికంగా రహస్యజీవనం చేయాల్సి వస్తోంది. అందుకే డబ్బున్నప్పటికీ విమానం ఎక్కలేదు. రెండవ తరగతి రైలుప్రయాణం రెండు రోజులు చేసి తెలుగుదేశంలో పడ్డాం. మా ఊరు మాత్రం వెళ్ళలేదు.

మా దగ్గర డబ్బున్నట్లు ఎవ్వరికీ అనుమానం రాకుండా చాలా జాగ్రత్తగా దాన్ని కాపాడుకుంటూ వస్తున్నాం. కానీ ఎప్పటికప్పుడే మాకు భయంగా ఉంటోంది. ఏ బ్యాంకులోనో ఆ డబ్బు చేరేవరకూ మాకు చాలా బెంగగా ఉంటోంది.

ఒక ఊరు చేరాక నాకో ఉపాయం తోచింది. నగల దుకాణానికి వెళ్ళి వసంతకు ఏడెనిమిదివేలు విలువ చేసే నగలు కొన్నాను.

తర్వాత ఆ షాపు యజమానితో—"అయ్యా! మీరు నాకో చిన్న సాయం చేయాలి. మేమిప్పుడు తీర్థయాత్రలు చేస్తున్నాము. మీ షాపులోని నగలు ఆకర్షించిన కారణంగా అనుకోకుండా కొనేశాం. అయితే దూరప్రాంతాల ఇలాంటి ఖరీదైన నగలతో తిరగడం మాకిష్టంలేదు. ఈ ఊరు మాకు కొత్త. మీరు రికమండ్ చేసి ఏ బ్యాంకులోనైనా మాకో లాకర్ ఇప్పించగలిగారంటే చాలా సంతోషిస్తాం..." అన్నాను.

షాపు యజమాని చాలా సంతోషంగా అంగీకరించి మాకటువంటి ఏర్పాటు చేశాడు. నా తెలివితేటల్నీ, అదృష్టాన్నీ అభినందించుకుంటూ డబ్బునీ, నగల్నీకూడా లాకర్లో దాచేశాను.

ఆ తర్వాత ఇద్దరం కలసి ధైర్యంగా మాకు కాస్త దగ్గర చుట్టాలున్న ఓ గ్రామం వెళ్ళాం. ఆ ఊళ్ళో మా అత్తయ్యుంది. మా వేషాలు చూసి అత్తయ్య తిట్టడమే కాక చీదరించుకుందికూడా.

ఇద్దరం తేలికగా ఊపిరి పీల్చుకుని ధర్మారావుకో ఉత్తరం రాసిపారేశాం.

తిరుగుటపాలో ధర్మారావు స్వయంగా మా దగ్గరకు వచ్చి "మరో అదృష్టం మిమ్మల్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చింది!" అన్నాడు.

అతని మాటలు మా కర్థం కాలేదు—"ఏమి టది...—?"

"భగవంతరావుని పట్టుకుని అప్పగించినవారికి లక్షు రూపాయల బహుమతి..."

"ఏమిటీ?" అంది వసంత.

"అయితే మీరు పేపర్లు చూడడంలేదా?" అన్నాడు ధర్మారావు ఆశ్చర్యంగా.

"లేదు..." అన్నాను.

"భగవంతరావు దొడ్లో మామిడిచెట్ల తవ్వకం జరి గింది. సుమారు యాభై అడుగుల లోతున తీసిన గోతుల్లో దొరికినవేమిటో తెలుసా?"

"ఏమిటి?" అన్నాం నేనూ వసంతా ఆత్రుతగా.

"మీరుకానీ నేనుకానీ మరెవ్వరు కాని ఊహించ లేనిది..."

మా ఇద్దరికీ ఆత్రుతాగడంలేదు.

"వరదరాజు, మా నాన్న ఎందుకు మాయమయ్యారో ఆ సంఘటనతో అర్థమయింది. దుర్మార్గుడు—నా తండ్రిని అన్యాయంగా పాటబెట్టుకున్నాడు..."

"ఆ గోతుల్లో ఏముందో చెప్పండి..."

"రెండింటిలోనూ శతాబ్దాల తరబడి చెక్కు చెదర కుండా నిలువగల కంచు పెట్టెలు. ఆ పెట్టెలలో రాగి రేకులు. ఆ రేకులపై చరిత్ర. అది భారతదేశవు చరిత్ర.

ఆ చరిత్ర ప్రకారం మహాత్మాగాంధీ, జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, లాల్‌బహదూర్‌శాస్త్రి, జయ ప్రకాష్ నారాయణ్, ఇందిరాగాంధీ, మొరార్జీదేశాయ్‌లు ఈ దేశంలో పుట్టనేలేదు.

ఈ దేశ స్వతంత్ర్య పోరాటం భగవంతరావుకుటుంబం జరిపింది. ఈ దేశానికి నాయకత్వం భగవంతరావు కుటుంబం వహించింది. దేశపు రాజ్యాంగం భగవంతరావు చేత వ్రాయబడింది. ఇది భారతదేశంకాదు. భగవంత దేశం. ముందు తరాలవారికి భగవంతరావు అందజేయ దల్చుకున్న సమాచారమది. దీని కారణంగా భగవంత రావు పేరు చరిత్రలో ఒక స్థాయిగా నిలిచిపోతుంది...

ఈ గోతుల త్రవ్వకం మొదలుపెట్టగానే భగవంత రావు మాయమయ్యాడు. దేశం, ప్రజలు, ప్రభుత్వం— ఎవ్వరూ ఆయన్ని క్షమించరు. ఇప్పుడాయన్ను పట్టు కోవడమే నా ధ్యేయం. అయితే అందువల్ల నాకు డబ్బు రానక్కర్లేదు. గొప్పవాడు కాగల లక్షణాలున్న మరో మనిషిని పట్టుకుంటాను...'' అని ఆగాడు ధర్మారావు.

''అంటే, భగవంత్ పరారీలో ఉన్నాడన్నమాట'' అంది వసంత ఆలోచనగా.

''తన నేరం బయటపడడానికి ముందే ఆయనకు విషయం తెలిసిపోయింది. కాబట్టి తప్పించుకుపోయాడు. నేను మళ్ళీ గొప్పవాళ్ళను వెతుక్కుంటూ బయల్దే రాలి...''

''మేము కాదా గొప్ప వాళ్ళం...'' అన్నాను నవ్వుతూ.

"నేను చెప్పేది కాబోయే గొప్పవాళ్ళ గురించి. మరి మీరు గొప్పవాళ్ళయి పోయారుగా..." అన్నాడు ధర్మారావు.

"అయితే ధర్మారావుగారూ_మేము ఇక తిరిగి మా ఇంటికి వెళ్ళిపోతాం. మీరు మాకు చేసినమేలు ఈ జన్మలో మరువలేను. మరువలేని ఆతిథ్యం మీకివ్వాలనుంది మాకు" అంది వసంత.

"దానికేముంది? మీ చేత్తో కాస్త కాఫీ కలిపివ్వండి" ఆ పానీయసేవనం మళ్లీ ప్రారంభిస్తాను" అన్నాడు ధర్మారావు తృప్తిగా నవ్వుతూ.

—: ఐపోయింది :—